

Biodiversiteit: niet straks,

U weet inmiddels vast hoe belangrijk biodiversiteit is om onze planeet gezond te houden, maar handelt u er ook naar? De auteur van dit artikel, Ada Wille, heeft de indruk dat veel begraafplaatsen denken: 'Leuk, gaan we een keer wat mee doen, maar nu effe niet'. Daarom een dringende oproep aan alle begraafplaatsen en de LOB om een (nog grotere) bijdrage te gaan leveren aan het biodiversiteitsherstel. Niet straks. Nu!

Eind 2017, voor velen was het een schok om te horen hoe slecht het gesteld is met de insectenpopulatie. Keiharde cijfers toonden het aan. Wetenschappers hebben in de periode 1989-2016 in 63 Duitse natuurgebieden het totaalgewicht aan vliegende insecten gemeten en noteerden een achteruitgang van 76% op 26 locaties. Het kwam in Nederland tot een hoorzitting in de Tweede Kamer over 'biodiversiteitverlies en mogelijke oorzaken' (terug te lezen op www.nern.nl). Alhoewel een dergelijk groot en langdurig onderzoek in Nederland ontbreekt, bevestigen het Vlindermeetnet (sinds 1992) en het Libellemeetnet (sinds 1998)

een achteruitgang van deze twee soorten van 57-98% in 27 jaar. Gemiddeld neemt 40% van de insectensoorten (vooral bijen, vlinders en kevers) in aantal af en zou de komende decennia zelfs kunnen uitsterven door een verlies van leefgebied (aldus wetenschappers in *de Volkskrant* van 11-2-2019). Insecten spelen een cruciale rol in ecosystemen, als voedsel voor veel dieren en als bestuivers van wilde planten en landbouwgewassen.

Wie goed oplet, kan in de eigen, directe omgeving zien dat het minder wordt. Zo viel het mij en mijn huisgenoten op dat de zwaluwen vaker rondom ons huis aan het foerageren waren en minder in de aan-

grenzende polder, de 'groene woestijn', zoals de Nederlandse weilanden steeds vaker getypeerd worden: plekken waaruit al het leven verdwenen is, geen bloemen meer, geen insecten meer, steeds minder weidevogels. Daarom liggen rond ons huis borders met diverse planten en hebben we een vlindertuin aangelegd. Leden van de plaatselijke vogelwacht hebben de zwaluwjongen gewogen en geringd en constateerden dat de jongen in onze regio lichter zijn dan elders. Ook merkten ze op dat de ouders de jongen bladluis voerden in plaats van insecten en in plaats van 10-12 keer per uur maar 1x in de twee uur bij het nest terugkwamen en dan zo uitgeput waren dat ze tussen de jongen gingen zitten om bij te komen.

■ Deltaplan

Er móet een omslag plaatsvinden. Hiertoe is in december 2018 het 'Deltaplan Biodiversiteitsherstel' gepresenteerd. Een initiatief van de NERN (Netherlands Ecological Research Network), een netwerk waarin alle Nederlandse biodiversiteitsonderzoekers samenwerken, en diverse organisaties

Ambassadeur

Op 6 mei jl. bracht Ipbes, een aan de Verenigde Naties gelieerde organisatie, een alarmerend rapport uit. Uit een groot wetenschappelijk onderzoek naar de biodiversiteit op aarde blijkt dat planten- en diersoorten in zo'n rap tempo afnemen, dat ook het menselijk leven wordt bedreigd. Het is hoog tijd voor actie.

Ada Wille kan letterlijk wakker van liggen van de achteruitgang van de biodiversiteit en wil dan ook graag een ambassadeur zijn om mensen bewust te maken van de situatie. Wille: "Vandaar de vlindertuin op eigen terrein, waar ik in combinatie met een theetuin mensen ga vertellen over wat ze zelf kunnen doen aan biodiversiteit. Maar ook op het gebied van werk hoop ik een ambassadeur te zijn om het bewustzijn voor het onderwerp te vergroten. Ik merk dat als mensen er eenmaal mee bezig zijn, ze er vanzelf ook door bevolgen raken." Want wie wil er nu niet kleurrijke bloemen, zoemende bijen en vrolijke vlinders in zijn eigen tuin of begraafplaats?

Ada Wille is op 14 november een van de sprekers op de LOB-studiedag 'Biodiversiteit'.

maar nu

uit de wetenschap, het natuur en milieu en de agrarische sector elkaar vinden. Het verlies aan biodiversiteit moet omgebogen worden naar herstel. De uitwerking verloopt via drie routes: natuur, landbouw en openbare ruimte. Gezamenlijk beslaan die circa 90% van Nederland. Terreinbeheerders, boeren en gemeenten kunnen dus een cruciale bijdrage leveren aan biodiversiteitsherstel. Maar dat kunnen zij niet alleen. Zij hebben steun nodig van partijen die hen stimuleren, waarderen en belonen. Bedrijven, overheden, burgers, maatschappelijke organisaties et cetera. Iedereen is aan zet. Ook de begraafplaatswereld! Het kan alleen maar gunstig uitpakken als de leden van de LOB zich extra inzetten voor biodiversiteit (velen doen dat gelukkig al). Een groen en natuurlijk imago van begraafplaatsen benadrukt hoe belangrijk deze groene plekken in onze steden zijn. Kiezen voor begraven is de pijler onder het in stand houden van begraafplaatsnatuur en zo komen we dicht bij het succesvolle businessmodel van natuurbegraven. Met kleine aanpassingen kunnen we natuurkwaliteiten en -waarden naar een

Tips voor een bijvriendelijke begraafplaats

- Zorg voor: bed & breakfast. D.w.z. nestgelegenheid (bed); ondergronds en bovengronds, in oude holle stengels, op waardplanten of in gebouwde structuren (bijenhôtels.nl). En bloemen (breakfast): bloemen van het vroege voorjaar tot de late zomer (drachtplanten.nl) – denk hierbij ook aan de grafbeplanting.
- Zorg voor zonnige plekken voor de bloemen en de nestgelegenheid.
- Zorg voor kleinschaligheid en 'rommel', laat eens wat blad, takken en oud hout liggen. Niet alles aanharken.
- Maai gefaseerd, het liefst in het najaar. Liever niet klepelen.
- Snoei pas na de bloei.
- En: gebruik geen gif!

Interessante websites zijn: nederlandzoemt.nl, bijenlandschap.nl (hier kan o.a. de brochure 'Kosten en baten bijvriendelijk beheer' worden gedownload), groenecirkels.nl, bijenplanten.nl en drachtplanten.nl.

Zie ook het artikel 'Vergroot de biodiversiteit op uw begraafplaats', *De Begraafplaats* augustus 2017.

hoger plan tillen, wat kan bijdragen aan een positief imago van begraafplaatsen als belangrijke groengebieden. Aanmelden voor deelname aan het Deltaplan Biodiversiteitsherstel kan op www.samenvoorbiodiversiteit.nl.

LOB-bestuur: jullie zijn aan zet! ■

De redactie: De LOB heeft de handschoen opgepakt. De volgende studiedag, die op 14 november wordt gehouden, heeft als thema 'Biodiversiteit'. En dat geldt ook voor het oktobernummer van *De Begraafplaats* dat een maand daarvoor uitkomt.